

Dokumentansvarlig: Praktikledelsen

Senest revideret: 22. august 2022

Senest revideret af: Praktikledelsen

Praktiknøglen

Læreruddannelsen Aalborg
Læreruddannelsen Hjørring

Læreruddannelsens Praktiknøgle

1.	Praktik i UCN Læreruddannelsen	2
2.	Praktikkens organisering	3
2.1	Godkendelsen af praktiksteder	3
2.2	Praktikkens tre niveauer	4
	2.2.1 Særligt for meritstuderende	4
2.3	Planlægning af praktikforløbet	4
3.	Praktikkens kompetencemål og indhold	5
3.1	Praktikportfolio	5
4.	Vejledning i praktikken	7
4.1	Trepartssamtale	7
4.2	Håndtering af eventuelle udfordringer	8
5.	Evaluering af de studerendes læring	8
5.1	Indstilling til prøve og godkendelse af praktikforløbet	8
5.2	Prøve i praktik	9
5.3	Vilkår for genindstilling til praktik og prøve	9
5.4	De studerendes evaluering af praktikforløbet	10
5.5	Praktikskolernes evaluering af praktikforløbet	10
6.	Fortrolighed og databeskyttelse	10
7.	Værktøjskasse med alt om praktik fra A til Z	11

1. Praktik i UCN Læreruddannelsen

Faget praktik udgør en helt grundlæggende bestanddel i Læreruddannelsen. Faget binder Læreruddannelsen sammen og sikrer progression, bl.a. fordi praktikken forberedes, gennemføres og efterbehandles i et samarbejde mellem praktik, undervisningsfag og faget Lærerens Grundfaglighed.

I praktik får den studerende mulighed for at udøve, udvikle og udfordre særlige lærerfaglige kompetencer i vekselvirkning med dem, der tilegnes i de øvrige fag/moduler i uddannelsen. Faget praktik har således en praktisk/pædagogisk dimension, der retter sig mod lærerens arbejde med elever,

og en analytisk dimension, der retter sig mod at kunne undersøge egen og andres praksis, og er således et eksempel på UCN's læringstilgang Refleksiv Praksislæring.

Dette dokument beskriver praktikkens organisering, indhold samt diverse praktiske foranstaltninger for gennemførelse af forløbene på Læreruddannelsen, og gælder således for begge udbud (Aalborg og Hjørring) samt praktik i både ind- og udland.

2. Praktikkens organisering og ansvarsfordeling

Organiseringen af praktikken er et samarbejde mellem Læreruddannelsen, de kommuner der samarbejdes med og de konkrete praktikskoler, der stiller sig til rådighed samt den enkelte studerende. Praktikfaget består således af studieaktiviteter, der foregår såvel på Læreruddannelsen som på praktikskolen.

På praktikskolen har skolelederen det overordnede ansvar for praktikforløbene. En del skoler har organiseret sig med en lokal praktikkoordinator, som står for det praktiske samarbejde med Læreruddannelsen, og i sidste instans er det den enkelte praktiklærer, der har relationen til den konkrete studerende. Den studerende tilknyttes således en vejleder fra praktikskolen i forbindelse med praktikkens opstart.

På Læreruddannelsen har den praktikansvarlige uddannelsesleder det overordnede ansvar for praktikforløbene. Praktikopgaver og samarbejdet med den studerende og praktiklæreren varetages af en vejleder fra Læreruddannelsen (LU-underviser). Den studerende tilknyttes således en vejleder fra Læreruddannelsen i forbindelse med praktikkens opstart.

2.1 Godkendelsen af praktiksteder

Den enkelte kommune udarbejder en partnerskabsaftale, der sætter den overordnede ramme og sikrer kvaliteten af samarbejdet mellem Læreruddannelsen og kommunen. Kommunernes partnerskabsaftaler findes på [UCN's hjemmeside](#).

Den enkelte praktikskole udarbejder (evt. på baggrund af den gældende partnerskabsaftale) en uddannelsesplan, der beskriver både ansvarsfordelingen mellem de tre parter (Læreruddannelsen, den studerende og praktikskolen), de kvalitetskrav skolerne skal leve op til i arbejdet med uddannelsen af de lærerstuderende i praktik samt de krav og forventninger, der skal opfyldes, for at de studerende kan opnå de gældende mål for praktikken. Det er altså i disse planer, at aktørerne kan se, hvad de studerende kan forvente af praktikskolen og praktiklæreren, og hvad skolen dertil forventer af de studerende, i overensstemmelse med kompetencebeskrivelsen for praktikperioderne. I det praktikskolernes uddannelsesplaner godkendes af Læreruddannelsen og offentliggøres på [UCN's hjemmeside](#), godkendes det enkelte praktiksted.

2.2 Praktikkens tre niveauer

Praktikken udgør i alt 30 ECTS-point, og er opdelt i tre niveauer tilrettelagt som tre perioder á 6 uger. Praktikperioderne afvikles på henholdsvis 1., 3. og 4. årgang, således 1. praktkniveau afvikles på 1. årgang, 2. praktkniveau på 3. årgang og 3. praktkniveau på 4. årgang. Den konkrete placering af praktikperioderne fremgår af gældende rammeplan for det aktuelle studieår¹.

Praktik på niveau 1 tilrettelægges i samarbejde med Læreruddannelsens faste praktikskoler og foregår fortrinsvist i grupper på tre studerende. Praktik på niveau 2 og 3 tilrettelægges med en større grad af valgfrihed for den studerende, hvilket bl.a. betyder at der er mulighed for at praktikken afvikles indenfor andre skoleformer på grundskoleniveau; f.eks. fri- efter- privat- eller specialskoler eller lignende.

- der er mulighed for praktik i udlandet (en sådan tilrettelægges i samarbejde med Læreruddannelsens internationale koordinator), og
- der er mulighed for individuel tilrettelagt praktik (bortset fra praktik i Aalborg Kommune, der altid tilrettelægges i grupper).

2.2.1 Særligt for meritstuderende

Studerende på meritlæreruddannelsen følger, ifølge bekendtgørelsen, den ordinære uddannelse på særlige vilkår, og afvikler kun praktik på 3. praktkniveau. For meritstuderende tilrettelægges praktikken individuelt – typisk i praktikperioder, der falder sammen med praktikperioderne på den ordinære uddannelse.

2.2.2 Særligt for enkeltfagstuderende

For enkeltfagsstuderende tilrettelægges praktikken individuelt, så det så vidt muligt passer ind i den studerendes arbejde. Praktikken afvikles på 2. praktkniveau.

2.3 Planlægning af praktikforløbet

Praktikken tilrettelægges som et fuldtidsstudium med udgangspunkt i [Model til tilrettelæggelse af praktikken på praktikskolen](#), og studerende har mødepligt hertil (jf. BEK nr 1068 af 08/09/2015).

Mht. den praktiske planlægning udarbejder den enkelte studerende sammen med praktikskolen aftaler om det konkrete praktikforløb - herunder skema for undervisning og andre aktiviteter og arrangementer, den studerende skal deltage i, samt om arbejdsforhold og fysiske faciliteter. Senest en måned før praktikkens start mødes de studerende derfor med skolens ledelse,

praktikkoordinator og de udvalgte praktiklærere, hvor rammer og praktikskema for praktikforløbet aftales, og gensidige krav og forventninger til praktikforløbet afklares. Parterne drøfter i denne forbindelse også uddannelsesplanen, der jf. afsnit 2.1 beskriver forventninger til, hvilke rammer og arbejdsopgaver den studerende tilbydes i praktikken.

- På 1. praktikkniveau har Læreruddannelsens holdkoordinator ansvaret for at tage initiativ til formødet på praktikskolen med deltagelse af de nævnte repræsentanter fra skolen, den studerende samt holdkoordinatoren selv.
- På 2. og 3. praktikkniveau har den studerende ansvaret for planlægningen, og for at tage initiativ til afholdelsen af et formøde med deltagelse af den studerende og de nævnte repræsentanter fra skolen. Der er udarbejdet en [Huskeliste](#), som den studerende kan følge for at sikre at alle relevante aspekter afstemmes på mødet.

De konkrete arbejdsopgaver, som den studerende stilles i praktikken, skal sikre, at den studerende kan leve op til de relevante mål for perioden og sammenhængen mellem teori og praksis. Se mere om kompetencemål og processen for sikring af målopnåelsen i afsnit 3.

3. Praktikkens kompetencemål og indhold

Den studerende skal praktik i alle sine valgte undervisningsfag i løbet af uddannelsen (jf. [BEK nr. 1068 af 08/09/2015](#)). Det konkrete fagkrav for et pågældende praktikforløb fremgår af Praktikportalen for den enkelte studerende. Derved kan relevante studerende matches med relevante praktikskoler, og det kan sikres, at undervisningsopgaverne på forhånd er egnet til, at den studerende kan opnå de relevante mål for perioden.

Praktikfaget er indholdsbestemt ved tre kompetenceområder: didaktik, klasseledelse og relationsarbejde. Til hvert kompetenceområde knytter der sig på hvert af de tre praktikkniveauer et antal bekendtgørelsesfaste [færdigheds- og vidensmål](#), hvilke de enkelte praktikforløb konkret skal opfylde. Dette sikres løbende gennem vejledning og via den studerendes praktikportfolio og praktiklogbog.

De enkelte mål kan ses i bilag 3: Kompetencemål for Praktik i [BEK nr. 1140 af 03/07/2020](#).

Praktikledelsen på Læreruddannelsen har udarbejdet en [Oversigt over centrale bidrag til vidgrundlaget for faget praktik](#) med udvalgt litteratur, som kan kvalificere den studerendes dannelse og kompetenceudvikling i forhold til at agere i praksis, og til at analysere og udvikle sig som en professionel lærer. Denne litteratur kan således anvendes til at sikre at kompetencemålene opnås.

3.1 Praktikportfolio

På hvert praktikkniveau skal den studerende udarbejde en praktikportfolio – herunder en praktiklogbog. En portfolio defineres som en samling af forskellige dokumenter, der er udarbejdet,

indsamlet og udvalgt af den studerende efter fastlagte principper i lyset af bestemmelserne for faget praktik.

Kriteriet for den studerendes udvælgelse af dokumenter inden for de givne rammer er, at indholdet i praktikportfolien skal afspejle den studerendes arbejde i praktikken med såvel den praktisk/pædagogiske dimension som den analytiske dimension i forhold til færdigheds- og vidensmål på det konkrete praktikoniveau.

Arbejdet med praktikportfolien og herunder -logbogen tjener således flere formål bl.a.:

- At fastholde og tydeliggøre elementer fra den pædagogiske praksis som grundlag for analyse og udvikling af egen praksisteori, og derved at sikre sammenhængen mellem teori og praksis
- At danne grundlag for samarbejdet mellem studerende/medstuderende og praktiklærer om videreudvikling af undervisningen
- At dokumentere egen lærerfaglig udvikling i forhold til praktikfagets kompetenceområder, og derved sikre at praktikopgaverne er egnede til, at den studerende kan opnå de relevante mål for perioden

De konkrete krav til den specifikke praktikportfolio på de tre praktikoniveauer er beskrevet i nedenstående dokumenter. De dokumenter, der, jf. disse krav, udgør praktikportfolien, skal af den studerende uploades til Praktikportalen² herunder praktiklogbogen. Derved tilgår aftaler mellem den studerende og praktikskolen, ang. sammenhæng mellem teori og praksis samt ang. praktikopgaver for den studerende, Læreruddannelsen, og herigennem sikrer den tilknyttede underviser/LU-vejleder, at praktikopgaverne er egnede til, at den studerende kan opnå de relevante mål for perioden.

- [Praktikportfolio på 1. praktikoniveau](#)
- [Praktikportfolio på 2. praktikoniveau](#)
- [Praktikportfolio på 3. praktikoniveau](#)

Praktikledelsen på Læreruddannelsen har udarbejdet vejledninger som kan anvendes i udarbejdelsen af:

- [Begrundet undervisningsplan og lektionsplan](#)
- [Logbog](#)

2. www.ucpraktikportal.dk

4. Vejledning i praktikken

Som tidligere nævnt tilknyttes den enkelte praktikgruppe eller -studerende en faglig vejleder fra praktikskolen (praktiklærer) samt en faglig vejleder fra Læreruddannelsen (LU-vejleder).

Praktiklærerens rolle er at understøtte den studerende på praktikskolen således, denne får mulighed for at tilegne sig kompetencer i forhold til de tre praktikkiveauer i Læreruddannelsen. Omfanget af vejledningen fremgår af skolens uddannelsesplan³ samt af [Model til tilrettelæggelse af praktikken på praktikskolen](#).

LU-vejlederens rolle er at understøtte den studerende før, under og efter praktikken, således den studerendes erfaringer og praksisviden kan sættes i relief med teoretisk ballast – og omvendt. Omfanget af vejledningen fremgår af [Model til tilrettelæggelse af praktikken på Læreruddannelsen](#).

Specifikke kontaktoplysninger på vejlederne fremgår af den enkelte studerendes side på Praktikportalen.

Praktikledelsen på Læreruddannelsen har udarbejdet et [støttedokument til vejledning](#), hvori vejlederne kan finde inspiration til den vejledning, som den studerende kan forventes at modtage i løbet af en praktikperiode.

4.1 Trepårtssamtale

Midtvejs i praktikforløbet afholdes trepartssamtale med deltagelse af den studerende, praktiklæreren og LU-vejlederen.

På mødet er der fokus på:

- Praktikforløbet i sin helhed – opleves der udfordringer?
- Dokumenterne i praktikportfolien (herunder logbogen) – med henblik på fælles faglig refleksion over den studerendes arbejde med praktikens kompetenceområder
- Relevante problemstillinger med henblik på den praktikopgave, de studerende skal udarbejde inden prøven i praktik.

Trepårtssamtalen organiseres i et samarbejde mellem de tre parter. Den studerende udarbejder en dagsorden og referat af samtalen. Dokumentet [Forslag til punkter til en vejledning/trepårtssamtale](#), kan anvendes som inspiration til dagsordenen.

I forbindelse med trepartsamtalen sigter Læreruddannelsen mod at tilbyde observation af den studerende i en undervisningssituation, så erfaringerne herfra kan spille en central rolle i samtalen.

3. [Skabelon til uddannelsesplan kan ses her](#).

4.2 Håndtering af eventuelle udfordringer

I tilfælde af at der opstår udfordringer undervejs i praktikforløbet håndteres de i først omgang mellem studerende, praktiklærere og evt. relevant personale på praktikskolen. Såfremt der er brug for råd og vejledning eller udfordringerne ikke kan løses lokalt, så inddrages læreruddannelsen i håndteringen af udfordringerne. I første omgang inddrages den studerendes vejleder fra læreruddannelsen. Kontaktoplysninger på vejledere og praktiklærere findes i praktikportalen.

Ved mere principielle udfordringer kontaktes Læreruddannelsens praktikkoordinator eller -ledere, og specifikke kontaktoplysninger herpå fremgår herunder.

Navn	Udbud	Kontaktoplysninger
Rasmus Lahn Pihlkjær	Læreruddannelsen Aalborg	72690592 rlp@ucn.dk
Hanne Beermann	Læreruddannelsen Hjørring	72690675 hab@ucn.dk
Claus Stoklund Christiansen	Læreruddannelsen Hjørring	72690671 csc@ucn.dk

5. Afsluttende evaluering af praktikken

Ved praktikkens afslutning samarbejder praktikskolen og Læreruddannelsen om indstilling og godkendelse af praktikforløbet (godkendt/ikke godkendt). Det er således her, det vurderes, om den studerende har opnået målene for praktikforløbet.

5.1 Indstilling til prøve og godkendelse af praktikforløbet

Efter hvert praktikiniveau skal den studerende indstilles til prøve. Før den studerende ved praktikperiodens afslutning kan indstille sig til prøve, skal praktikforløbet evalueres – dvs. godkendes eller ikke godkendes. Betingelser for godkendelsen fremgår herunder samt af det konkret praktikiniveaus modulbeskrivelse⁴:

- At mødepligten er overholdt
- At den studerende har afleveret en praktikportfolio, der indeholder de dokumenter, der kræves jf. beskrivelsen af praktikportfolien (se afsnit 3.1).

4. [1. praktikiniveau](#)
[2. praktikiniveau](#)
[3. praktikiniveau](#)

- At det kan godtgøres, at den studerende har deltaget og arbejdet redeligt med praktikfagets kompetencemål på det konkrete praktikoniveau (se afsnit 3).

Evaluerings af praktikforløbet foregår i Praktikportalen.

Både praktikskolens vejleder (praktiklæreren) og vejleder fra Læreruddannelsen indstiller den enkelte studerende til prøve.

5.2 Prøve i praktik

Efter indstilling af den studerende, kan denne gå til prøve i det pågældende praktikoniveau. Hvert praktikoniveau afsluttes med en prøve – en prøve med intern censur på 1. praktikoniveau og to prøver med ekstern censur på henholdsvis 2. og 3. praktikoniveau. Ved prøven med intern censur deltager en praktiklærer og en underviser udpeget af Læreruddannelsen, og ved prøven med ekstern censur deltager desuden en yderligere ekstern censor fra Læreruddannelsens censorkorps.

Prøverne tilrettelægges i henhold til bestemmelserne om prøver som beskrevet i [Studieordning for Læreruddannelsen og Meritlæreruddannelsen](#). Grundlaget for prøverne er den studerendes praktikopgave samt medbragt materiale fra praktikken (artefakter). Praktikopgaven indgår i bedømmelsen, og skal afleveres i Wiseflow iht. fastsatte afleveringsfrist, som opgivet i det pågældende studieårs rammeplan.

Den enkelte prøve afholdes i umiddelbar forlængelse af praktikken under hensyntagen til, at den studerende skal kunne bearbejde sine erfaringer og udarbejde eventuelle produkter med henblik på prøven. Prøverne afvikles enten på praktikskolen eller på UCN og har en varighed på 30 minutter for individuelle prøver.

Læreruddannelsen har udarbejdet en [skabelon til praktikopgave](#), som kan bruges som inspiration til opbygning og indhold. Se mere om de enkelte praktikprøver her:

- [Prøve på praktikoniveau 1](#)
- [Prøve på praktikoniveau 2](#)
- [Prøve på praktikoniveau 3](#)

Ved prøven på alle tre praktikoniveauer bedømmes det, i hvilken grad kompetencemålene herfor er nået. De enkelte mål kan ses i bilag 3: Kompetencemål for Praktik i [BEK nr. 1140 af 03/07/2020](#).

Prøverne bedømmes med en karakter efter 7-trins-skalaen.

5.3 Vilkår for genindstilling til praktik og prøve

Hvis den studerende ikke får godkendt praktikforløbet, fordi kravene i forbindelse med evalueringen ikke er opfyldt, kan vedkommende ikke indstilles til prøve i praktik.

Hvis den studerende er indstillet til prøve, men ikke består, skal vedkommende genindstilles til en ny praktikprøve med ret til vejledning.

Genindstilling til prøve i praktik tilrettelægges af Læreruddannelsens lokale studieadministration.

5.4 De studerendes evaluering af praktikforløbet

Praktikforløbet evalueres af den studerende efter hvert endt forløb via en tilsendt elektronisk survey. Det er vigtigt for Læreruddannelsen, at man som studerende besvarer surveyen og giver sin mening til kende, da det er et centralt element i fortsat sikring af praktikkens kvalitet.

5.5 Praktiskolernes evaluering af praktikforløbet

Praktiskoler og praktikkoordinatorer/-lærere evaluerer de forskellige praktikforløb via følgende:

- Årligt tilsendes praktiklærerne/-koordinatorerne en survey, hvor praktikkens forskellige elementer evalueres, herunder samarbejdet med de studerende og med Læreruddannelsen.
- Årligt afholder Læreruddannelsen lokale skoleledermøder (tapasmøder) på campus i Aalborg og campus i Hjørring, hvor skoleledere og praktikkoordinatorer fra de faste praktiskoler drøfter praktikkens forskellige forhold.
- 1-2 gange om året afholdes møde i Læreruddannelsens lokale Praktikudvalg i Hjørring og i Aalborg, hvor repræsentanter fra praktiskolerne deltager. Udvalgene har til formål at kvalificere undervisningsmæssige og administrative spørgsmål vedrørende de studerendes praktik.

6. Fortrolighed og databeskyttelse

Idet en studerende indgår i skolens hverdag under praktikken, undergår denne også den pågældende skoles/kommunes regler om fortrolighed og databeskyttelse. Det betyder bl.a., at den data den studerende anvender til praktikopgaverne skal indsamles og behandles i henhold til GDPR og de regler den pågældende skole har herfor. Ved aflevering af praktikopgaverne skal persondata anonymiseres inden aflevering til UCN Læreruddannelse.

Såfremt den studerende indsamler og/eller behandler data til andet formål end praktikopgaver (fx bachelorprojekt), er det vigtigt, at den studerende overholder regler i GDPR om beskyttelse af persondata. Det involverer bl.a. indhentning af samtykke og overholdelse af oplysningspligten. Som studerende kan du læse mere herom under [GDPR i dit projekt](#) i Microsoft Teams.

7. Værktøjskasse med alt om praktik fra A til Z

Værktøjskassen her er fyldt med skabeloner, retningslinjer, manualer og andre oplysninger, som er nødvendige for alle tre parter i praktik - studerende, praktiklærere og undervisere fra Læreruddannelsen – men også for skoleledere og praktikkoordinatorer på de enkelte skoler.

Et kort udsnit af de overordnede og rammesættende dokumenter for praktikken fremgår herunder. Under overskriften 'Praktikhøglen', der kan tilgås via første af nedenstående links, findes alle øvrige dokumenter.

Rammer for praktikken

- [Studieordning for Læreruddannelsen og Meritlæreruddannelsen](#)
- [Kompetencemål for Praktik \(bilag 3, BEK nr. 1140 af 03/07/2020\)](#)
- [Partnerskabsaftaler med samarbejdskommuner](#)
- [Uddannelsesplaner for praktikskolerne](#)